

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo.

Izhaja kot priloga „SLOVENCU“ vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide „DOMOLJUB“ dan poprej. Cena mu je 80 kr. za celo leto; 40 kr. za pol leta. Naročniki „Slovenca“ ga dobivajo zastónj. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: uredništvu, naročnina in inserati pa opravištvu „DOMOLJUBA“, Ljubljana, v semeniških ulicah št. 2. — Naznanilo stane 8 kr. za dvostopno petit-vrsto, če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat, in 15 kr., če se tiska trikrat. Večkratno tiskanje je še veliko ceneje.

Štev. 19.

V Ljubljani, 1. oktobra 1891.

Letnik IV.

Kaj je novega po svetu?

Na *Češkem* so imeli zadnji čas sijajne slavnostne dneve. Presvetli cesar je prišel na Češko in si ogledal razstavo v Pragi. Ob tej priliki je zopet češki narod pokazal svojo vdanost do presvetlega cesarja. Vlada je imel priliko prepričati se, da med zvestimi njegovimi podložnimi narodi najzvestejši so mu Slovani. — Na *Dunaju* so imeli ministri avstrijski in ogerski svoja posvetovanja gledé vojaških stvari. Časniki so hoteli vedeti, da se bodo troški za vojake zopet pomnožili za 30 milijonov goldinarjev. Vojaški minister je neki res zahteval mnogo milijonov, a finančna ministra sta se temu ustavljala in tako so sklenili le za šest milijonov povisati troške pri vojaštvu. — Na *Gorenjem Avstrijskem* govoril je poslanec dr. Ebenhoch na shodu katoliško političnega društva ter omenjal načel, katerih se mora držati katoliški poslanec; v vprašanjih, ki so v zvezi z vero treba se klanjati določilom škofov; v gospodarskih vprašanjih treba se ozirati na korist ljudstva; v narodnih vprašanjih držati se je načela: Vsakemu svoje! — To so načela, po katerih bi se moral ravnati vsak zastopnik katoliškega naroda in resničen prijatelj ljudstva. — *Papež Leon XIII.* je razposlal avstrijskim škofom pismo, v katerem govori o dvoboju. Med gospódo vzlasti vlada ta grda navada. Ako kedo koga razžali, pokliče ga na dvoboj, pri katerem naj orožje reši čast razžaljenca in razžaljivca. To je ista navada, kakor pri naših mladeničih po deželi in po mestih, ki se kličejo na korajžo. — Taki se pregrešé, pravi Leon XIII., proti naradni in božji postavi, ki prepoveduje v nevarnost staviti svoje in

svojega bližnjega življenje. Dvoboj pa tudi ne reši časti, pač pa le pokaže, kedo da zná spretnejše sukati orožje. Sploh pa se svet dandanes ponaša z omiko, kako pa je to, da je najsurevejšo navado dvoboja obdržal iz prejšnjih časov? Papež priporoča, naj se že mladini vcepijo v glavo prave misli o dvoboju. — Na *Španskem* so imeli pretekli mesec silne povodnji po raznih pokrajinah. Na stotine hiš se je razsulo in mnogo ljudij pokopalo v razvalinah. Poslopja, hišna uprava, mrličí, izkopani od podplavljenih pokopališč, mrtva živina, žito, tu in tam kak živ človek med valovi proseč pomoči, to so bili prizori, ki so se pojavljali na več krajih. Kraljica je darovala petdeset tisoč denarja za ponesrečene v pokrajini Almeriji. — Na *Ruskem* se širi silna lakota po mnogih krajih. Tako se poroča iz kazanske pokrajine, da so tam ljudje, ki že dva do tri tedne nimajo kruha in živé le od trave in drevesnega listja. Nahajajo se družine, ki že cele tedne nimajo družega na mizi, kakor v prah stolčeno lipovo listje. Duhovnik v vasi Mussi je n. pr. v dveh dneh 16 ljudij previdel za smrt, ker so obnemogli vsled lakote. V isti vasi, ki šteje 145 hišnih števil, je komaj 20 družin, ki vživajo navadno kmetsko hrano. In to grozi še vedno hujše biti, zakaj letošnja letina je tudi zelo slaba. Tudi grajščaki so mnogi v velikih stiskah, kakor spričujejo izkazi javnih dražb, na katerih je bilo samo v enem mesecu razprodanih 900 grajščin. Vlada se veliko trudi in razpošilja denar in blago na vse strani, a ker ni dobrih potov, je to delo zelo težavno in počasno.

Kaj je novega po Slovenskem?

Iz Cirknice, dne 28. septembra. Dne 22. sept. smo imeli ogenj. Pogorel je hlev in skedenj Matiji Baraga. Ko bi ne prihiteli gasilni društvi iz Cirknice in iz Dolenje vasi tako hitro na mesto, bi pogorele tudi bližnje hiše. Jedna se je že vnemala. Kako je ogenj nastal, se še sedaj ne vé. Zavarovan je sicer bil, pa le za poslopje, ne pa za seno, ki mu je vse zgorelo.

Dne 23. t. m. se je podrla na Rakeku skladovnica desk na delavca Lovrenca Jeme in ga je takoj ubila.

Cirkniško jezero se letos še sedaj ni odteklo. Kmetje iz Cirkniške in Loške doline, ki dobivajo steljo le v jezeru, letos le z največjo težavo kosé in vozijo tako rekoč po vodi. Velike previdnosti je treba, da se voli ne vderejo v mehka tla.

Letina ni bila letos dobra, temveč precej slaba, za rž in pšenico prav slaba. Krompirja in fižola pa je bilo prav veliko. Z božjo pomočjo se bode že preživelo.

Iz Godoviča, 20. septembra. Kakor je bil 11. dan septembra res veselja polni dan za godoviške župljane, tako je pa bil 14. dan t. m. za sosedno črnovrško faro, ker je isti dan zjutraj ob 5. umrl po prejetih svetih zakramentih za umirajoče tamošnji župnik č. g. Ferdinand Kogej v najlepši starosti, v 45. letu življenja in 20. letu mašništva. V nedeljo 6. t. m. med pridigo mu je slabo prišlo, zadel ga je mrtvoud in v kljub hitri zdravniški pomoči in

skrbni postrežbi od strani njegovih domačih se mu ni zljajšalo, marveč je po hudih mukah v poslednjem zdihnil svojo blago dušo v veliko žalost črnovrških župljanov in še v večjo svojih sorodnikov. Truplo tega blagega in uzornega duhovnika so v sredo 16. t. m. po odpetih molitvah in odsluženih sv. mašah v črnovrški farni cerkvi blagoslovili in ga v spremstvu peterih gg. duhovnikov peljali v Idrijo. Pri vходу v idrijsko mesto je pa čakala ogromna množica idrijskih meščanov, njim na čelo č. g. duhovniki in bogoslovci iz Idrije in idrijskega dekana. Krsto so z voza, v katerega so bili vpreženi štiri konji, položili na pare; nesli so jo črnovrški možje, svetili so pa idrijski meščanje. In tako se je premikal žalostni sprevod, katerega je vodil preč. g. župnik J. Juvan med milodonečim petjem „Misere“ proti pokopališču. Truplo se je preneslo v cerkev na pokopališču, kjer je imel č. g. voditelj sprevoda peto črno sveto mašo, med katero je tudi še maševal č. g. dekan, brat umrlega. Po opravljenih molitvah so pokojnega nesli iz cerkve in ga položili v prerani grob, ki je bil zanj prvi med odraslimi izkopan na novem in dne 8. t. m. od prevzvišenega gosp. knezoškofa blagoslovljenem pokopališču, ki je zares krasota in ponos Idrije. Okoli poldnevu se je končalo to žalostno opravilo, katerega se je udeležilo mnogo meščanov in 16 gospodov duhovnikov, kar je živ dokaz, da ni bil pokojni le priljubljen pri č. g. sobratih, ampak tudi pri svojih rojakih.

Listek.

Junak.

(Črtica iz misijonskega življenja.)

V začetku sedanjega stoletja potoval je škof Avdin kot misijonar po Teksasu v severni Ameriki. Tedaj je bilo po onih krajih vse še zelo divje. Avdin bival je med divjaki blizo dvajset let; privadil se je njih šegam in govorici. Ta škof je pripovedoval naslednji dogodek:

Na mojem potovanju po teh krajih prihité nekega dne Indijanci k meni iskat nujne pomoči za hudo ranjenega svojega poglavarja. Naučil sem se namreč najpotrebnejših stvari iz zdravilstva in po tem potu našel že mnogokrat vhod v hišo, ki bi mi bila sicer zaprta. Telesno ozdravljenje mi je mnogokrat pomagalo, da so se divjaki dali krstiti. Po tridnevni hoji prišli smo do kočje glavarjeve. Močan, velik mož, v najboljših letih, okrašen z vsemi zna-

menji svoje časti ležal je na tleh na ležišču iz suhega listja, trave in mahu. Sovražna pušica ga je v boju z drugim rodом smrtno zadela; njegovi vojaki so bili premagani in le z največjo težavo so rešili svojega poveljnika. Ležal je popolno miren, zdelo se je, da je na vse pripravljen. Nekaj časa sem opazoval nenavadnega moža, ki je tudi v zadnjih svojih vzdihih kazal izredno silo. Po kočji na okrog je ležalo raztreseno razno orožje. Poleg glavarja je bila posoda s hladilno pijačo.

„Kaj hočeš, črnosuknež?“ vpraša me glavar.

„Vprašal bi te, ali naj te poskusim ozdraviti ali pa ti odpreti vrata v lepo hišo velikega Duha.“

„Mene ne moreš več ozdraviti. Pušica sovražnikova v mojih prsih je smrtonosna.“ In pokazal mi je globoko zevajočo rano na prsih. Takoj je bilo videti, da je vsaka pomoč prepozna.

„Povej mi torej kaj o velikem Duhu“, nadaljnje poglavar.

„Ako hočeš priti v hišo velikega Duha, moraš vanj verovati in se dati krstiti, da se glava zmóči

in ravno to naj uteši bitko in prerano izgubo č. g. dekana in žalujočim ostalim soroduikom.

Z Janč, 21. septembra. Žalostnim srcem naznanjamo, da je nas zapustil obče priljubljeni duhovni pastir, č. g. Avgust Turk, in se preselil na novo župnijo. Koliko je bil gospod priljubljen, videlo se je minolo nedeljo, ko je od nas jemal sloro. Bil pa je č. gospod tudi vse ljubezni vreden. Bil je neutrudljiv delavec v cerkvi, spovednici in šoli. Bodi mu tisočera hvala za ves trud in ljubezen, Bog bodi plačnik! Koroškim Belanom pa iz srca čestitamo, ker bodo dobili tako vestnega in vrlega duhovnega pastirja.

Izza Kozjaka. Kakor marsikje, tudi tu v marsičem napredujemo. V tekočem letu prenovljeni ste dve hiši. Ena — last M. Grobeljuika — sredi trga s prodajalnico, trafikom, krčmo in prenočišči, trudnemu potniku v okrepilo telesa in duše. Druga, nizka pritlična hiša je, kakor goba v deževji, na mah za eno nadstropje vzrastla. Kako neki to? Tudi izven meje Kranjske v obče znani od tukajšnjega c. kr. poštarja le-sem pozvani tesarski mojster in umetnik J. Vrhovnik iz Tujnic vzdignil je s svojimi umetelnimi stroji težko, s skalcami krito postrešje v par dneh za eno nadstropje, da bode zares prav zala jednodnostropna, za zelenim orehom stoječa, trg jako likajoča hiša. Omenjeni J. Vrhovnik je znan obesač zvonov, natakovalec stolpnih strelovodov, istiniti strokovnjak v tehnični stroki. Kot tesarja-mojstra ga označi poleg družega tudi to-le: Leta 1873 mu pošlje baron Apfaltern iz Gradca obris orjaškega poslopja svoje ondašnje palače z nalogom, naj mu

iz nasekanega lesa v Šibeku, Spitalske župnije, obteše in sestavi omenjeno podstrešje novo. Ko mojster z dovršenim delom dospé v mogočni Gradec, ga nemška gospôda, — palirji, tehniki itd. —, nekako zaničljivo pogleduje, češ, kaj bo neki ta kranjski kmet? — A, ko je orjaško postrešje na visoki palači, mu omenjeni opazovalci nehoté čestitajo, palir ga hoče za dobro plačo ondi obdržati in gospod baron se je izustil, da mu bolje dé, da so se kranjski tesarji v tujščini pokazali take mojstre, kakor da bi mu kedo podaril 300 gld. Tudi v sosednem Spitaliču je vzdignil težko, z krmo natlačeno postrešje gospodarskega poslopja S. Slapniku v popolno zadovoljnost.

Naj bode ta vrli domoljub vsestransko najtopleje priporočen! —

Akoravno je v Motniku dokaj lepih hiš, vendar vse druge nadkriljuje zalo župnišče, katero je pa od 4 do 5. julija t. l., v noči od sv. Urha do sv. Ciril in Metoda, — zlobna roka divje oslikala s črno-višnjevkastimi rožami irharske barve, koje bi še dokaj vgažale, naj bi le več simetrije imele. Se pač zlobnež ni v akademiji slikarstva učil. Svoje obžalovanje izrekli so možje župljani gospodu župniku v zadoščenje, in v opravičenem srdu svoj gnjus izrekli ter ostro obsodili tihotapsko delo zlobneža, ki nima vere niti v Boga, niti v peklenščeka.

Letina pri nas je letos bolj slaba. Zimnine je v nižini komaj četrti del memo drugih let. Jesenski pridelki tudi ne obetajo posebnega. Krompir je gnil vsled mnogih nalivov, koruza in fižol sta dokaj dobro

z vodo. Na to sem mu jel pripovedovati o Bogu, ki je vstvaril nebo in zemljo, ki vse ohranjuje in vlada, ki je eden v treh osebah in se je razodeval ljudem.

„To ni za-me nič novega. Tudi jaz vem marsikaj o velikem Duhu“, reče poveljnik.

Govoril sem mu dalje o sreči raja, ki je bila izgubljena vsled krivde človekove.

„Tudi tega so me učili naši očetje“, pravi bolnik.

Tedaj pa sem mu pripovedoval o ljubeznipolnem Bogu, ki je poslal na svet svojega Sina, da bi ljudi osrečil, da bi jim odprl zaprta vrata v izgubljeni raj. Poveljnik jel me je pazljiveje poslušati, ganila ga je povest o usmiljenju božjem.

„To je lepo“, vskliknil je, „kar pripoveduješ, to razveseljuje srce.“ Na to se zamisli in obmolkne.

„Ta Sin božji pošlje tudi mene k tebi povedat, kaj ti je storiti.“

„In kaj moram storiti?“

„Ti moraš vanj verovati in ga ljubiti iz vse duše.“

„To meni ni težko. Zakaj ne bi veroval velikemu Duhu?“ reče bolnik.

„Ni pa dovolj, da ljubiš samo njega, ljubiti moraš tudi vse ljudi, celo svoje sovražnike!“

Komaj da sem izpregovoril te besede, rudečica oblije njegov obraz.

„Tudi sovražnike moram ljubiti?“ vpraša dvomeč in srditost se zaiskri v njegovih očeh. „Ti hočeš, naj jaz odpustim svojim sovražnikom, da naj prizanesem onemu, ki mi je smrtonosno pušico zadril v moje prsi. Ne!“ In tedaj se vzdigne kvišku, kakor da je popolno zdrav. „Ne! tega ne bo storil mož Indijanec; kajti ako jaz umrem, morajo moji bratje maščevati mojo smrt. Sedem sovražnikov mora umreti za enega poveljnika, taka je postava med možmi Indijanci. Sovražniku se ne more odpustiti.“

In tedaj omahne poglavar na svoje ležišče, napadle so ga smrtne težave. Nekaj časa molčim. Pozneje zopet pričnem razgovor z njim. „Sovražnikom odpustiti“, rečem mu, „tega ti ne ukazujem jaz, ampak veliki Duh, ki te je vstvaril in ki se je

obrodila, sadje nam je bilo večidel že v cvetju dozorelo, tako da je v jeseni precej dela prihranjenega.

Štajarsko. Povodom cesarjevega bivanja v Celji je po slovenskih hribih gorelo brez števila lučij. Na Pohorji so celó na vrhu „Velikakopa“ imenovanem žgali velikanski kres v pričó mnogobrojnega ljudstva. Ogenj je oskrbelo domoljubno in cesarju iskreno vdano „Bralno društvo“ v Ribnici. — Kmetijske družbe podružnica v Lipnici je priredila izlet na Bizeljsko pri Brežicah. Udje so si ogledovali tamošnje vinograde. Po zemljišču blizo štiri tisoč hektarjev je o svojem času zelenela vinorodna trta, a danes je kraj opustošen in vbožen vsled nesrečonosne trsne ušice. Bolj veselega sreca so izletniki postali, ko so jim se oči pasle po krasnih nasadih trsovja ameriškega, ki je z grozdom bogato obloženo. Želeti bi bilo, da bi tudi druge podružnice prirejale skupne izlete, naj bi se vinogradniki navzeli primerne straha in pa blagodejne tolažbe vzlic trsovne nesreče. — V Rádeneh pri Rádgoni so tatinske tace vdrle v slátnsko pisarno ter s seboj vzele, kar so premogle pograbiti, denar, puško in druge reči. — Pri sv. Janžu blizo Slovenjigrada je kmetica Antonja Brezovnik padla z drevesa in izdihnila dušo. — V Gorici blizo Lemberga so v krčmi orožniki zasačili Blaža Simoniča iz Pušinee, ker je pri sebi imel nekoliko slabo ponarejenih goldinarjev. Malo pred tem pa mu je neki dobrotljivec posodil pravega denarja, ker je prosilcu veroval na besedo, da je brat nekega dekana in da je v Šoštanji prodal vino za 185 gld., znesek pa da je potoma izgubil in vsled tega brez penez še torej ne bi mogel iti domov. Laž ima pač kratke noge!

zaradi tebe včlovečil.“ Zmajal je z glavo ter mi dokazoval, da tega ne ukazuje veliki Duh. Krvna osveta je pri Indijancih v navadi že od nekdanj in navad svojih očetov ne opuščajo Indijanci.

„Toda ti vendar želiš priti k velikemu Duhu in tvoji sovražniki tudi želé. Sovražniki pa ne morejo skupno bivati v lepi hiši velikega Duha, kajti ondi je večni mir. Treba torej, da se poprej spravijo.“

Tega pa poveljnik ni mogel umeti, kakor je sploh ondi spoznanje težko, kjer prevladuje strast. In zopet je zmajal z glavo in krčevito zgrabil za puščico, ki je ležala poleg njega. — „Ne! sovražnikom ne odpustim nikdar!“

Jaz pa vzamem v roke križ, kateri sem vedno nosil seboj ter ga mu pokažem rekoč:

„Glej, moj Indijanec, kaj so s Sinom božjim storili njegovi sovražniki. Na križ so ga pribili in neusmiljeno umorili. In ta tvoj Odrešitelj, ki je vse storil, da bi tudi njim odprl vrata v lepo hišo velikega Duha, umirajoč je svojega Očeta prosil odpuščanja

— V Ljubečni pri Vojniku so otroci na travniku kurili. Šestletna Nežica Pokelšekova prišla je plamenu preblizo, obleka se je vnela, mali tovariši so razbežali ter je deklica brez pomoči za velikimi bolečinami vmrla. — S Kalovja je domov k sv. Ropertu pri Laškem šlo več fantov. Potoma se se sprli. Vseled prepira je Miha Sevšek odšel na drugi svet, a Janez Kapel je v vojski prišel ob tri zobe. Nauk: Gotovo bi bilo lepše in prijetnejše, ako bi mladeniči v roke jemali koristne knjige in dobre časnike, ne pa noža in gorjače! — Anton Novak od sv. Petra ob Savini se je v Celji v krčmi sprl z nekaterimi fanti; izmed teh so ga pozneje trije, dva iz mesta in jeden s Teharja, domov gredočega pričakali ter ga z noži grozovito razmesarili. Oh, ti nesrečni nož! — Pri sv. Ropertu poleg Laškega se je šestletni Jakec Grabenšek igral z žveplenkami, vsled tega se je vnelo in pogorelo poslopje, a tudi otroka je v ognju našla smrt.

S Koroškega. (Nesreče.) Huda nesreča je zadela gorati Korotan v drugi polovici meseca avgusta in zlasti osodepolna noč od dné 22. do 23. avgusta ostala bode marsikomu v prav žalostnem spominu. Vso noč je neprenehoma bliskalo in gromelo, po jarkih in potih je grozno šumela voda, noseč seboj zemljo, kamenje, drevesa itd., da je vse bilo v strahu in da mnogi skozi celo noč niso zatisnili očesa. — Po mnogih krajih je tisti dan bila velika povodenj. Najhujše je voda divjala v Kanalski dolini in je itak bolj revnim ljudem napravila neizmerno mnogo škode, nekatere spravila tudi na nič! — Čuda hitro so naraščali, ob lepih dnéh čisto posušeni hudourniki,

za svoje — sovražnike, za one, ki so ga križali. To je storil tvoj Bog in kaj hočeš ti storiti?“

Iznenaden si je poveljnik ogledoval križ. Prí so se mu visoko dvigale, obupen boj je divjal v njegovem srcu.

„Ali je pa to res, kar mi pripoveduješ?“ reče nekaj časa pozneje. „Prisezi mi pri velikem Duhu, da resnico govoriš!“

„Prisežem ti pri svojem in pri tvojem Bogu, ki me je poslal iskat Indijancev in jim dobro storiti — vse je res, kar sem ti govoril.“

Tedaj se je pomiril poglavar. „Pokličite moje Indijance!“ reče svojim služabnikom.

Kmalu je bila kočá polna indijanskih móž. Bili so vsi bolj imenitni in veljavni pričujoči.

„Meni bo treba umreti“, nagovori jih poveljnik, „veliki Duh poslal mi je tega tujega moža, da mi glavo oblije in da mi preskrbi vstop v lepo hišo. Toda jaz moram storiti vse, kar je veliki Duh sam storil, to se spodobi in je prav. On je odpustil svojim sovražnikom, zato tudi jaz odpustim svojim.“

lomili so drevje in skale ter vse vkup valili v dolino. Na mnogih krajih je voda vdrla v hiše in mnogo hiš je tudi do tal podrla. Vse žage so močno poškodovane, poti in ceste večjidel tako zelo uničene, da je vsak promet na njih več časa bil nemogoč; mostovi so večinoma podrti. Treba bo dolgega dela in velikega truda, da bo škoda na potih, pri žagah itd. le nekoliko popravljena. Senožeti po gorah so v mnogih krajih uničene, ker je voda sprala in odnesla rodovitno prst v doline, kjer so njive in travniki nad seženj globoko zasuti z ilovico, peskom itd.

Po povodnji najhujše zadet je trg Trbiž, kjer je voda odnesla osem hiš z vso hišno upravo vred. — Zabnice bile so v veliki nevarnosti in polja pa senožeti so večjidel čisto posuta, ali inace poškodovana. Od žag odnesla je na stotine žagancev in hlodov.

V Ukvah je na polju veliko škode, ker je vse po krito s peskom in pečevjem. — Podkloštrom je Zilica

odnesla vse mostove in nanesa na en meter debelo peska, hlodov, sipine itd. — Železnični promet med Trbižem in Italijo pa Gorenjsko moral se je, ker je železna cesta bila na mnogih mestih razorana in posuta, za več dnij ustaviti.

Na več krajih je strela užgala; pri Devici Mariji na Zili, kjer je pogorela šola, cerkvenikova hiša in hlev, pa jedna koč. — V Košentavri v Rožni Dolini je strela vdarila in pogorele so štiri hiše in štiri skednji. Pri Žihpoljah je strela ubila vola na paši.

V Porečah ob Vrbskem jezeru zidali so nov zvonik, ki se je pa podrl dne 23. avg. med sv. mašo. Nekega mizarja je podsulo. Revez je bil 69 ur pod razvalinami. Še-le tretji dan izvlekli so ga — še ž i v e g a — izpod sipine! Bil je sev v hudem strahu; prve njegove besede, ko je prišel na dan, so bile: vprašanje po materi in prošnja za vode. Revezu, ki je bil močno ranjen in čisto oslabeł, gré na boljše.

Cerkev in šola.

Francoski delavci pri papežu.

Mogočen je bil vtis na ves svet — ne le katoličani, tudi drugoverci, celo liberalci so v tem jedinih mislij — katerega je napravila okrožnica Leona XIII. o delavskem vprašanju. Svetovni listi so vsi brez razločka obširno omenjali to epohalno delo Leona XIII. ter se klanjali njegovemu

Začuden so stali možje. Besedam niso mogli verjeti, a iz strahu pred poveljnikom niso upali nič ugovarjati.

„Prisezite mi pri velikem Duhu, da se zaradi mene ne bodete maščevali nad svojimi sovražniki. Odložite svoje orožje in prisezite!“

Možje so odložili orožje in prisegli, kakor jim je naročil poveljnik. Tedaj pa so mi donesli vode, da krstim poglavarja. Indijanci so bili vsi pretreseni ter so polagoma zapuščali kočo poveljnikovo.

Ostal sem pri umirajočem še celi dan, vtrjujoč ga v naukih katoliške vere. Umrł je miren poljubujoč sv. križ svojega Odrešitelja. Bil je junak v življenju, ki se je srčno boril s svojimi sovražniki, a še večji junak ob svoji smrti, ker je premagal svoje strasti in voljno vklonil svojo glavo pod križ ljubeznipolnega Odrešenika. Nekaj let pozneje in vsi iz rodu tega poglavarja bili so katoličani. Njegova smrt bila je pričetek in vzrok njih spreobrnjenju.

geniju. Vzlasti obširno so se sevėda s to okrožnico pečali katoliški listi, ker se sploh katoličani najbolj zanimajo za ugodno rešitev socialnega vprašanja. Nazori med katoliki gledé na to vprašanje pa so bili zelo različni, vzlasti francoski in avstrijski krščanski socialisti so bili različnih nazorov gledé državnega sodelovanja pri socialnem vprašanju. Francozi so trdili, da naj država rešitev tega vprašanja prepusti jedino le cerkvi, Avstrijci pa so mnenja, da ima pri tem tudi država važen delokrog.

Zato je bilo treba izjave in pojasnila v tem oziru z najvišjega za vse katoličane veljavnega mesta. In to pojasnilo nam je donesla papeževa okrožnica „*Be-rum Novarum*“. Ta okrožnica vzlasti sprizuje istinitost besed slavnega govornika P. Venture: Cerkev bo krstila demokracijo, to divjo junakinjo! — Cerkev je s tem dala pravo smer socialno-demokraciim težnjam, odkazala jim delokrog in strogo določila meje, v katerih se smejo gibati svobodno, zakonito in za ljudsko blagostanje res blagodejno. Ta okrožnica je razvila v svetlem solncu blestečo zastavo krščanskega socializma, pod katero jedino je človeštvu mogoče ugodno rešiti se iz sedanjih stotero zamotanih društvenih razmer.

V tej okrožnici pojasnjuje Leon XIII. vzlasti delavcem, kako je katoliška cerkev imela vedno skrb za delavce, sočutje za uboge, srce za trpeče. Kakor oče otrokom,

tako ljubo in skrbljivo tukaj govori papež delavskim stanovom.

In delavci, ki redko kedaj slišijo prijazno besedo, ki britko vzdihujejo pod težo svojih stanovskih bremen, razveselili so se teh prijaznih besed, ki so vzlasti med delavskimi krogi našle povsod ngoden odmev.

To nam spričuje zlasti Francoska, „ta stoletna stražarica rimske stolice v večnem mestu nekdanj s svojim orožjem, sedaj pa s svojo otroško ljubeznijo, s svojo neomahljivo vernostjo in s svojo brezmejno udanostjo do sv. Očeta“, kakor to s ponosom poudarja neki francoski škof.

Francoska bo ta mesec poslala dvajset tisoč delavcev v Rim, kjer se bodo Leonu XIII. zahvalili za prelepo okrožnico o delavskem vprašanju. — Ker pa ni mogoče naenkrat za vseh 20 000 ljudi dobiti primernih stanovanj, zato so jih po času razdelili in tako je prišlo sedaj prvih dva tisoč delavcev v Rim, katero je papež sprejel v slovesni avdijenci dne 19. sept. — Kardinal Langenieux je prebral addresso delavcev pred sv. Očetom:

„Dvajset tisoč francoskih delavcev pride izrazit Vam svojo iskreno zahvalo. Svesti so si, da bodo ti glasovi hvaležnih src odmevali od naroda do naroda ter klicali delavcem po vsem svetu, da naj v Rim, na papeža obračajo svoje oči, ker njegova beseda je blagonosna.“

Leon XIII. v svojem nagovoru pohvali Francoze, ki kažejo vsikdar toliko ljubezen do rimske stolice. Gledé rešitve socijalnega vprašanja pa omeni, da spada v področje vesti, da ga torej tudi najboljše, državni zakoni sami ne morejo ugodno rešiti. Ne le pravica, tudi ljubezen do bližnjega ima pri tem važen delokrog; srca človeška pa nadvladuje le vera, zato je jedino s pomočjo cerkve mogoče rešiti socijalno vprašanje.

Delavcem pa je še posebe naročal sv. Oče: Izpolnite vestno svoje verske dolžnosti; pri delu

bodite marljivi in razumni. Ogibajte se brezbožnežev, ki se kažejo pod imenom „socijalisti“, ker ti skušajo obstoječi red prekucniti v vašo nesrečo! Zbirajte se pod vodstvom svojih škofov v društvih, v katerih bote kakor v novi družini našli novo veselje, luč v težavah, moč v bojih, podporo v boleznih in starosti! Zrejte svoje otroke v veri in pravosti, oskrbljujte jim z modro varčnostjo mirno prihodnost. Ko se vrnete v svojo lepo domovino, povejte svojim domačim, da srce papeževo vedno čuti z zapuščenimi in trpečimi!

Pomenljive so te besede Leona XIII. in značilne. Prelep je bil ta prizor! Sv. Oče obdan od tisočev vernih delavcev! — Židovsko-freimaurerski zmaj zbira dandanes z neko magično silo okrog sebe tisoče delavcev v grozno družbo brezbožnih, upornih socijalistov, ki siloma raste od dné do dné. Mogočne svetne vlade to vidijo, zabranjujejo, a vsak poskus se jim izjalovi, vedno bolj se širi prepričanje: Sretna oblast tu ne more nič odločilnega stóriti; onemogla gleda rastočega velikana, ki jo uniči prej ali slej. V teh nevarnih časih pa dvigne svoj glas namestnik božji in njegov glas sega do pokrajn zemlje in od severa in juga, od vzhoda in zahoda hiti na tisoče delavcev poklanjat se namestniku Kristusovemu, obetajoč Bogu in katoliški cerkvi zvestobo do smrti!

Zopet nov, jasen dokaz: Katoliška cerkev je božja ustanova in zato ima do ljudij vsemogočno, božjo moč! Za nas katoličane zopet nov uzrok, da vestno spolnujemo zapovedi katoliške cerkve, da se opravičeni pred svetom ponašamo, da smo katoličani! In čembolj bodo grdili in smešili nasprotniki to častivredno ime, čembolj se ga bodo oni sramovali, tem glasneje klicali jim bomo tudi katoliški Slovenci: Kristijan je moje ime, in katoličan je moj priimek!

Gospodarske in obrtnijske stvari.

Premovanje konj v Št. Jerneju se je vršilo dne 21. sept. Konjerejci so pripeljali 22 kobil z žrebeti, 12 mladih kobil in 26 jedno- in dveletnih žrebic. Premije so dobili za kobile z žrebeti: Matija Vene z Bučke 35 gld., Janez Vertačič s Pristave 25 gld., Josip Globelnik iz Škocijana 20

gld., Franc Fabijan s Spod. Gradišča, Fr. Cvelbar iz Čadrez in Matija Kerin iz Podloga po 15 gld., Janez Vovk z Dobrave, Gabrijela Jombart iz Klevevža in Fr. Jordan s Čistega Brega srebrne svetinje. Za mlade kobile: Anton Pečnik z Gor. Gradišča 25 gld., Matija Kerin iz Podloga 20 gld.,

Anton Barborič iz Cadrež 15 gld., Anton Stravs iz Kostanjevice in A. Fettich-Frankheim iz Sentjerneja srebrni svetinji. Za žrebice: Martin Repič iz Sentjakoba 15 gld., Anton Hrovat iz Sentjerneja, Martin Borse iz Maharovca in Janez Stroj in iz Ostroga po 10 gld., graščina pleterska, Anton Poljanec iz Sentjerneja in Jos. Gričar iz Malenc srebrne svetinje. — Pri vseh letošnjih premovanjih je bilo 284 kdnj.

Sadni mošt. Letos je po naših krajih veliko sadja. Kupčije posebne ne bo ž njim, ker ga imajo tudi po drugih krajih zadosti. Zato je svetovati gospodarjem, naj napravljajo sadni mošt. O tem smo brali primeren poduk v „Dol. Novicah“. — Da se dobi dober jabolčnik, treba, da so jabolka kiselna in popolno zrela; hruške ne smejo popolno dozoreti. Jabolka in hruške na pol mešati, dobro je. Gnijilo sadje se mora vse odbrati, ker daje moštu slab okus in ker se tak mošt rad pokvari. Tolčeno sadje se

pusti 48 ur v kadi, da zrujavi, vsled tega je mošt bolj slađak in ima lepšo barvo. Potem se stolčevina stlači in mošt se v sodé nalije. Sodje morajo stati na gorkem prostoru prav polni. Ko mošt kipi, zaliti se ga mora z moštom zjutraj in zvečer. Čez osem dnij je dobro, da se mošt pretoči; pozneje se pretoči še tri do štirikrat zaporedoma koncem vsakega drugega meseca. S pretakanjem se mošt hitreje očisti, izgubi duh po sadju in prejme vinski duh. Kdor ima vinograde, zlije mošt po trgatvi na grozdne tropine, da na njih pokipi; s tem dobi tako pijačo, da jo bo malokdo razločil od pravega vina. — Iz tropin, katere odpadejo pri napravi mošta, napravi se še lahko prav dober jesih. In sicer se stlačene tropine zmečejo v kad, kjer se jim dolije toliko vode, da se prav dobro namočijo. Ko se to skisa, treba je tropine zopet stlačiti in jesih je narejen. — Na gnoj metati tropine ni svetovati, pač pa jih posušiti in prašičem pokladati.

Razne novice.

(Katoliško društvo rokodelskih pomočnikov) je obhajalo v nedeljo 27. sept. prelepo slavnost na čast svojemu predsedniku preč. g. J. Gnezdi, ki že 25 let blagodejno in zaslužno deluje pri družbi. Slovesnosti so se vdeležili tudi društveniki iz St. Vida, Vrhnike in Novega mesta. Dal Bog preč. g. slavljenca še 25 let, prekristni rokodelski družbi pa mnogo novih udov in dobrotnikov. Bog blagoslovi pošteno rokodelstvo!

(Duhovniške premembe v ljubljanski škofiji.) Čast. gosp. dr. Josip Dolenc, kapelan v Stari Loki, je nastavljen za namestnega profesorja bibličnih véd starega zakona in orientalskih narečij na bogoslovnem učilišču v Ljubljani. — Premeščeni so čč. gg.: Ivan Čebašek iz Poljan nad Škofjo Loko v Hrenovice; Dominik Janež iz Blok kot ekspozit na Goro pri Sodražici; Anton Jemec iz Senožeč kot ekspozit v Suhorijo; Ivan Mikš iz Hrenovic kot ekspozit na Razdrto; Martin Nemanjč iz Kostanjevice v Poljane nad Škofjo Loko; Ivan Nemanjič iz Šentjurja pod Kumom kot farai upravitelj na Vrh k Sv. trem kraljem pri Idriji; Franc Pokorn iz Šmarija v Staro Loko; Ivan Šiška iz Šentruperta v Šmarije. — Na novo so nameščeni čč. gg. novomašniki: Alojzij Češarek v Cerknico za družega kapelana; Franc Češarek v Podzemelj; Venceslav Filler v Šentrupert; Anton Hribar na Vinico; Valentin Jakelj v Senožeče; M. Končar za kap. vikarja v Novo Mesto; J. Seigerschmied v Kostanjevico.

(Duhovniške premembe v goriški nadškofiji.) Č. g. A. Ukmari, vikarij pri Mariji Celji, pojde v pokoj in se preseli v Gorico; č. g. Josip Vidmar, kapelan v Volčah, je šel kot vikarij v Loge pri Breginju; na njegovo mesto pride semeniški duhovnik č. g. Ign. Valentinčič. Č. g. Ivan Kralj, duhovni pomočnik v Gorici na Placuti, pojde kot prefekt v malo semenišče; na njegovo mesto pride semeniški duhovnik č. g. Alojzij Vuga; č. g. Andr. Gergolet, kapelan v Tolminu, pride v Št. Peter pri Gorici, na njegovo mesto pa sem. duhovnik č. g. Matija Ivančič; č. g. Fran Golja je iz Medeje premeščen v Renče.

(Mestna hranilnica ljubljanska) preseli se s prvim oktobrom t. l. v nove od magistrata ji določene prostore v nekdanji Galetovi, sedaj mestni hiši v priltičju, kjer je imel prej g. Nagy svojo prodajalnico za železje. Delokrog in poslovanje se je pri tem mlademu zavodu že tako razširilo, da sedanji prostori niso bili nikakor več zadostni. Poslovala bode torej mestna hranilnica ljubljanska že dné 1. oktobra t. l. v novih prostorih.

(Romarski vlak na Trsat.), ki se odpelje v soboto, dné 3. oktobra t. l., priredi „Katoliška družba“ pod pokroviteljstvom prečast. g. prošta dr. Jarca in vodstvom prečast. g. Jožefa Bizavičarja, frančiškanskega gvardijana, povodom slavnosti šeststoletnice prenesenja božje hiše iz Nazareta na Trsat pri Reki. Vlak odide iz Ljubljane v soboto, dné 3. oktobra,

ob 9. uri 15 minut dopoldne, iz Celja ob 6. uri zjutraj, in iz Trsta ob 9. uri 55 minut dopoldne, ter dospé v Reko ob 4. uri 40 minut popoldne. Slavnost bode veličastna, udeležilo se je bode mnogo duhovnikov, takoj ob dohodu v Reko razvrstili se bodo udeleženci v sprevod; na Trsatu bode slovesen sprejem, nato pridiga v slovenskem jeziku, péte litanije z blagoslovoma. V nedeljo, dné 4. oktobra, ob 6. uri zjutraj slovesna sv. maša s slovensko pridigo, jednako tudi ob 10. uri; popoldne ob polu 3. uri pa péte litanije in nagovor. — Vozna cena je znižana na polovico, in sicer iz Ljubljane za tretji razred gl. 3.50, drugi razred gl. 5.25, iz Celja tretji razred gl. 5.60, drugi razred gl. 8.45; iz Trsta pa tretji razred gl. 3.50, drugi razred gl. 5.25. — Vstopiti se more na vseh postajah med Celje m - Ljubljano do Trnovega, in Trstom do Gorenjih Ležeč, in je cena primerna. Povratna vožnja je dovoljena do 16. oktobra t. l. z dvakratnim poljubnim izstopom, vendar pa se oni udeleženci, ki se hočejo takoj vrniti na dom, odpeljejo s posebnim vlakom proti Ljubljani in Mariboru v nedeljo, dné 4. oktobra, iz Reke ob 5. uri 25 minut zvečer. Jako ugodna je prilika za one udeležence, kateri nameravajo obiskati Trst, ker je vozna cena jako neznatna, in sicer plačajo na postaji v Šentpetru za tja in nazaj za tretji razred le gl. 1.75, za drugi pa gl. 2.60. — Vozni listki dobivajo se pri odboru „Katoliške družbe“, na porti frančiškanskega samostana in v pisarni gosp. J. Paulina na Marijinem trgu šte. 1 v Ljubljani.

(Od Savine.) Svetlemu cesarju so se v Celji predstavili tudi predstojniki raznovrstnih uradov. Za blagor svojih narodov zavzeti vladar je gospoda c. kr. okrajnega glavarja povprašal gledé narodnosti ljudstva v področji okrajnega glavarstva. Vprašani gospod glavar je odgovoril, da so kraji po deželi slovenski, a čisto nemško je mesto Celje in pa trgi razvun Mozirja in še nekaj malo drugih. Okrajni glavar se je pa pred cesarjem močno zmotil, kakor je to čez nekoliko dnij pozneje dokazal vrli v Mariboru izhajajoči in v konservativnem ali resnicoljubnem duhu pisani nemški časnik „Südsteirische Post“. Ta list namreč pravi, da se je pri štetji ljudstva v področji okrajnega glavarstva Celjskega, če mesto izvzameš, naštelo 120.320 Slovencev in samo 3197 Nemcev. Po trgih je tako-le: sv. Jurij ima 419 Slovencev in 6 Nemcev, Vojnik 462 Slovencev in 129 Nemcev, Zalec 547 Slovencev in 40 Nemcev, Vranska 630 Slovencev in 52 Nemcev, Braslovče 311 Slovencev in 2 Nemca, Konjice 564 Slovencev in 449 Nemcev, Vitanje 365 Slovencev in 449

Nemcev, Šmarje 370 Slovencev in 7 Nemcev, Gornji grad 779 Slovencev in 8 Nemcev, Laško 330 Slovencev in 356 Nemcev; Mozirje, Rečica, Ljubno, Luče, v teh četvero trgih se ni dal nikdo zapisati za Nemca. Še Celje ni „čisto nemško“, ker so v mestu našeli 4655 Nemcev in 1577 Slovencev. In kdor naše razmere pozna, on zna, da je med spodnještajarskimi „Nemci“ največ „nemškutarjev“, t. j. rojenih Slovencev, ki pa v omilovanja vrednej nezavednosti ne marajo za lastno svojo mater slovensko ter hočejo po sili veljati za Nemce. Imenovani časnik pristavlja, da blagi vladar v vsakej reči želi zvedeti golo resnico, vsled tega bode se tudi pomota c. kr. okrajnega glavarja Celjskega morala po primernem potu popraviti pred svetlim cesarjem.

(V okrajno zastopništvo v Ptuj) so od strani kmetskih občin izvoljeni sledeči gospodje: Domitar iz Kačnjaka, Grajf iz Strazgojnic, Ilešič od sv. Andreja, Jug od sv. Barbare, Jurič in Kosér od sv. Lovrenea, Leskovar iz Majšbrega, Lešnik-Zemljak od svetega Janža, Vidovič iz Prvenec, Zelenik od sv. Urbana, Vsi imenovani so vrli sinovje matere Slave. Tudi veleposestniki so glasovali za 10 slovenskih narodnjakov. Istotako si je trg Črnagora izbral jednega narodnega zastopnika. Veleobrtniki imajo 10, a mesto Ptuj 9 zastopnikov, ki so pa vsi nemškoliberalnega duha. Na podlagi izvršene volitve je torej 19 „Nemcev“ in 21 Slovencev v okrajnem zastopu Ptujskem.

(Iz škofovine Mariborske.) Za kapelane so nameščeni gg. novomašniki: Skuherský v Grižah, Vurkele v Prihovi, Menhart pri Velikinedelji, Zdošek na Veljki, Štrakelj pri sv. Petru tik Radgone, Kansky pri sv. Antonu na Goričkem, Časelj v Slivnici pri Celji, Škorjanec v Vojniku, Višnjar v Lučah, Pintarič pri sv. Vrbanu blizu Ptuja, Ozmec v Sevnici, Weixler v Leskovcu, Lah pri sv. Martinu na Pohorji, Žekar v Majšbregu, Šoba v Stražji.

(Za mizarje.) V Celji so se ključarji in drugi kovostrojniki pritožili zavoljo tega, ker je neki mizar bil na okna, katera je sam naredil, pribil tudi potrebno železje. Pritožba je prišla do najvišjega sodišča na Dunaji, in tam so kovostrojniki pravdo dobili zoper mizarje.

(Iz Radgone) se piše, da je v tamošnjih in v ljutomerskih goricah peronospora ali medljika letos tako preobladala, kakor še sicer nobeno leto. Celó škropljenje z galico ni zdalo mnogo, to pa iz tega vzroka, ker nekateri škropilci niso dotične tekočine mešanice priredili prav ali so pa škropili ob neprimernem času. Oškodovani vinogradniki imajo vsled postave pravico zahtevati, da se jim odpiše del pri dači. Samo je treba škodo naznaniti pri občinskem predstojništvu ali naravnost pri c. kr. okrajnem glavarstvu.

(Slovenci v Ameriki) so si ustanovili časnik, ki je začel v mestu Chikago izhajati dne 3 sept. List razpošiljajo vsaki teden. Dali so mu ime: „Amerikanski Slovenec“.

(Sadja na Štajarskem) imajo obilno po polji ob Muri in v obližji. Okoli sv. Lenarta ga je precej oklestila toča, vendar je v kljub temu preostalo veliko lepega blaga, ali kupcev še ni. Neki dopisnik naš, ki je obhodil kraje med Celjem, Mozirjem in Slovenjgradcem, pa nam naznanja, da je v imenovanem okrožji sadovna letina povsod enakomerna tako-le: jabolka je v obče malo, samo tu in tam je po katera jabljan polna, pač pa so bolj obrodile hruške, ali te vrste drevje tudi ni bilo nikjer preobloženo s sadjem.

(Novo cerkev) si zidajo naši rojaki Slovenci v Ameriki v mestu Joliet, kjer jim je dušni pastir č. g. Fr. Šušteršič. V nedeljo dne 19. julija so slovesno vložili in posvetili vogelni kamen. Ondotni Slovenec, premožni Marko Krakar, podaril je ves kamen za cerkev zastoj. V treh mesecih méni izgotoviti lepo stavbo in jo posvetiti sv. Jožetu, váruhu slovenskih dežel.

(Židovje — porotniki.) Na Pruskem so židove izključili iz vrste onih mož, ki opravljajo pri sodiščih častno službo porotnikov. Onidan je v Berlinu neki poslanec povprašal v državnem zboru za vzroke prepovedi. Minister pa mu je odgovoril, da se je prepoved izdala vsled potrebnosti, ker je dokazano, da so se porotniki-židovje dajali podkupiti, odmititi.

(Časnik za berače.) V Parizu izhaja že dve leti časnik za berače in sicer vsaki teden enkrat; ta list zagovarja edino le koristi beraškega stanu. Naročnikov nima veliko; nič se ne meni za politiko ter prinaša le poročila iz krogov svojih bralcev. Vsaka številka velja 20 cent., torej je precej draga. Najboljšo kupčijo ima list z inserati ali naročili, ki so tudi zanimiva za ne-berače. Poročila se glasé n. pr.: „Išče se slepec, ki zna nekoliko igrati ná gosle;“ ali: Išče se hromec za obilno obiskovano kopelišče, prednost ima oni, kateremu manjka desne roke. Kdor misli za to prositi, mora vložiti nekaj denarja“. Za vsa taka naznanila so poselni agenti. V zadnjih tednih so dobili blizo 20 takih agentov, kateri po vsem Francoskem oskrbujejo kopelišča, zdravišča, božja pota, semnje itd. s potrebnimi (!) berači. Ta list za berače tudi natančno poroča o ženitninah, botrinah, rojstnih in godovnih dneh, pogrebih znanih oseb, kjer je upati, da čitatelji beraškega lista kaj — zaslužijo. — Pri nas si do sedaj berači še brez časnika prav dobro pomagajo.

(Kako v Ameriki mesta rasejo?) Leta 1893 bo svetovna razstava v mestu Čikago v Ameriki. —

Pred šestdesetimi leti so prebivalo na tem kraju tri družine v kočah, sedaj šteje mesto prebivalcev milijon in dvestopetdeset tisoč. Neznatne kočé pred 60 leti so se sedaj umaknile velikanskim hišam z deset, dvanajst, šestnajst, celo dvajset nadstropji. Neka hiša je tako velika, da je bilo nedavno v isti ob enem času zbranih dvajset tisoč ljudi, torej dve tretjini ljubljanskih prebivalcev. Časnikov v tem mestu izhaja 531. — Res čudovit napredek v 60 letih.

(Strah v gozdu.) Globoko v gozdu stoji hišica logarjeva, ki je bil v službi pri knezu Švarcenbergu. V tej hiši stanoval je logar, star mož, ki je bil vojak v Napoleonovih časih. Poskusil je mnogo na svetu, strahov ni poznal in ničesar se ni bal. — Nekega dne imel je opravke na grajščini pri svojem gospodarju. Pozno v noč se je pomudil z doma. Po dnevu imel je dovolj opravil in potov, zvečer, ko se je vračal domov, zvalil ga je gostilničar ob cesti v hišo na kozarec vina. Logar je ta dan sklenil, da se ne bo mudil nikjer na potu. Toda hud dež jel je liti, ko se je logar vračal domov in zato se ni dolgo ustavljal prijaznemu vabilu gostilničarjevemu. Poznali so pa ljudje starega logarja. Ko je prišel v gostilno, silno se mu je mudilo domov, a ko je začel govoriti in na dolgo in široko pripovedovati svoje dogodbe iz vojaških let, tedaj pa se je stari logar pomladil; pozabil je na vse, celo na to, da ura nikoli ne počiva in da ima do doma še dolgo pot. — Proti polnoči še-le logar zapusti gostilnico. Dež je še vedno lil in veter mu je debele kaplje zanašal naravnost v obraz. Logarju so bile znane vse bližnjice po gozdu. Urnih korakov stopa proti domu. Nagloma v gosti temi zadene na potu ob neko stvar in se prevrne. V tem se zabliška in logarju se zdi, da se je zadel ob — mrtvaško trugo. Dvomi še nekaj časa ali je prav videl ali ne. Zopet se zabliška in logar se prepriča, da je prav videl. Bežati ni znal stari logar-vojak. Gledal je pogosto v bitkah smrti v obraz in ni se bal, tudi sedaj se ne boji. Misli si pa vendar le: Morda Bog mene po tem potu kliče, naj se pripravim na odhod. Odkrije se in moli Očenaš za srečno zadnjo uro. Med tem časom pa se je nekoliko razvedrilo in luna se je prikazala izza oblakov ter posijala na mrtvaško rakev. Logar jo pogleda in zapazi, da se je vzdigoval nje pokrov, in izpod njega prikazal se je neki možak. Urno skoči logar k njemu; zgrabi ga z levico, z desno roko pa začne prav dobro opletati po njegovem hrbtu. „Joj joj, nehajte gospod logar, boli, boli!“ vpil je tujec. — „Ti preklicani potepuh, kaj boš strašil ljudi po noči!“ — „Oh gospod logar, jaz nikogar ne strašim, to rakev moram nesti v sosednjo vas, za mrliča, ki bo že jutri dopoldne pokopan. Na potu vjela me je huda nevihta, pred katero tudi zatišje pod drevesi

ni nič izdalo in zato sem se v trugo vlegel in se tako skrtil pred nevihto.“ Sedaj še-le se je logar oddahnil, ž ujim pa vsled udarcev tudi mizar. Takrat pa je ta mizar slovesno obljubil, da se sam nikoli več ne vleže v mrliško rakev, in če ga drugi ne bodo vanjo položili, da nikoli več v njej ležal ne bo.

(Tržna cena v Mariboru) Pšenica 8 gld. 40 kr., rž 7 gld. 60 kr., koruza 6 gl. 30 kr., ječmen 5 gl. 75 kr., oves 2 gl. 30 kr., proso 5 gl. 80 kr., hajdina 5 gl. 90 kr., krompir 1 gld. 80 kr., vse po hektolitru; kilo fižola 11 kr., leče 28 kr., graha 24 kr., riže 28 kr., suhih sljiv 32 kr., luka ali čebule 5 kr., kumina 32 kr., hrena 19 kr., masla 1 gld., svinjske masti 64 kr., slanine (špeha) sveže 56 kr., poveljene 70 kr., šmera 58 kr., putra 1 gl., sira 12 kr., govedine in svinjetine po 56 kr., teletine 60 kr.; jajce 2½ kr.; liter mleka svežega 10 kr., posnetega 8 kr., prosenega pšena 13 kr.

➤ Prihodnja številka „DOMOLJUBA“ izide dne 15. oktobra.

Loterijske srečke.

Dunaj	26. septembra:	5,	45,	18,	40,	82.
Gradeč	26. septembra:	21,	75,	40,	6,	27.
Ljubljana	26. septembra:	4,	26,	51,	18,	87.
Trst	19. septembra:	18,	15,	16,	70,	61.

Jos. Cotman,

pleskar, lakirar in napisni slikar, (7-2)

v Ljubljani, sv. Petra cesta št. 17

se priporoča sl. občinstvu v mestu in na deželi v lično izvršitev vseh v njegovo stroko spadajočih del, posebej se priporoča gg. obrtnikom (rokodelcem) v izvršitev imenskih n raznih napisov. Delo solidno, trajno in cene nizke.

➤ Pečarja ➤

Urban in Večaj

priporočata svoje trdno in lepo narejene peči in druge glinaste izdelke po najnižji ceni. Blago se dobiva v Ljubljani, Gradišče, Igriške ulice št. 8. (8-8)

Tržne cene v Ljubljani

dne 30. septembra.

	gl	kr		gl	kr
Pšenica, hktl.	8	12	Špeh poveljen, kgr.	—	64
Rež,	5	29	Surovo maslo,	—	70
Ječmen,	4	23	Jajce, jedno	—	22
Oves,	2	60	Mleko, liter	—	8
Ajda,	5	20	Goveje meso, kgr.	—	62
Proso,	4	39	Telečje	—	60
Koruza,	5	30	Svinjsko	—	56
Krompir,	2	67	Koštrunovo	—	40
Leča,	10	—	Pišanec	—	45
Grah,	10	—	Golob	—	16
Fižol,	8	—	Seno, 100 kgr.	1	87
Maslo,	—	86	Slama,	2	23
Mast,	—	66	Drva trda, 4 □ mtr.	7	—
Špeh svež,	—	58	„ mehka,	4	60

Svojo bogato zalogo

raznovrstnih vóz

po najnižjih cenah

priporoča slavnemu občinstvu

Franc Šiška,

kovaški in podkovski mojster,
Ljubljana. Marije Terezije cesta št. 6.

v Tonniesovi hiši. (6-6)

➤ Ugodni plačilni pogoji;
plačuje se tudi v obrokih. ➤

Umetne zobe in zobovja

stavlja na način, ki ne provzroči nikakih bolečin, ter opravlja vse zobne operacije in zobna plombovanja

A. PAICHEL,

(1863-8) zobozdravnik

pri Hradskega mostu I. nadstr.

Simon Dolinar,

izdelovatelj harmonik in harmonijev

v Škofji Loki, (4-6)

priporoča v nakup več svojeručno izgotovljenih

➤ harmonijev ➤

z jeklenimi jezički in prav močnim glasom. — Tudi ročne harmonike s tremi in štirimi vrstami se dobivajo pri meni po najnižji ceni.

Kwizdova

Korneuburška živinska redilna štupa
za konje, govedo in ovce.

Vše skoro 40 let z najboljšim vspehom rabljena v pre mnogih hlevih pri pomankanji ješčosti, slabem prebavljanju, da dajejo krave boljše mleko in v večji meri; bistveno utrjuje naravno moč živini proti okuževalnim vplivom.

Cena $\frac{1}{2}$ škatljici 70 kr., $\frac{1}{4}$ škatljici 35 kr.

Pravi z gornjo varstveno znamko se dobiva v vseh lekarnah in drožerijah v Avstriji in na Ogerskem.

Vsak dan pošilja po pošti glavna zaloga (10-8)

Franc Iv. Kwizda,

G. in kr. avstrijski in kr. rumunski dvorni zagatatelj, okrožni lekar, Korneuburg b. Wien.

Ocenilniki
zastonj
in franko.

Največja zaloga
šivalnih strojev

JAN. JAX,

LJUBLJANA,

Najnižje cene.

Ugodni vplačilni obroki se
(1382) dovoljujejo. (30-3)

Zamenjuje stare stroje.

Poprave vrše se točno
(1) trajno in ceno.

Tinktura za želodec,

(60-22) (60-55)

katero iz kineske rabarbare, kerhlikovcovega lubja in svežih pomerančnih olupkov prireja **G. PICCOLI**, lekar 'pri angelju' v Ljubljani, je mehko, toda ob enem uplivno, delovanje prebavnih organov urejajoče sredstvo, ki krepi želodec, kakor tudi pospešuje telesno odprtje. — Razpošilja jo izdelovatelj v zabojčkih po 12 in več steklenic. Zabojček z 12 stekl. velja gl. 1.36, z 55 steklen., 5 Kg teže, velja gl. 5.26. Poštino plača naročnik.

Preselitev trgovine.

(52-8)

Stefana Nagy-ja

trgovina z železjem, rokodelskim, hišnim in kuhinjskem orodjem

je od dne 1. julija t. l. nadalje

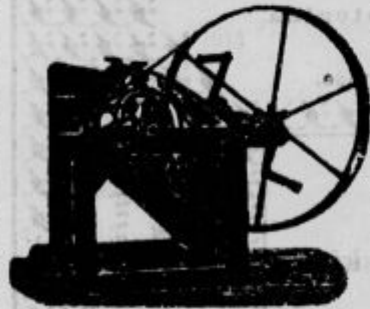
na Valvazorjevem trgu št. 5

(prej France Trček)

v poslopji okrajnega glavarstva.

Vsi stroji za kmetijstvo in vinorejo!

Plugji, brane, njivni valarji, sejalnice, stroji za košnjo, obračalnica za seno, konjske zobače, stiskalnice za seno, mlatilnice, gepelji, loko-

mobili, trieure, snažilnice žita, stroji za robkanje turšice, slamoreznice, stroji za trenje žita, za rezanje repe, za mlenje in mečkanje sadja, za stiskanje grozdja in oliv, peronospora-aparati, stroji za lupljenje ovočja, sušilnice za ovočje in zelenjad, smrki (pumpe) za vino, kletne priprave, smrki za vodnjake, krožne žage, decimalne tehtnice, tehtnice za živino, mlečni separatorji, priprava za vzdigavanje sodov, stroji za vrtnanje, avtomatično delujoče stiskalnice sladke krme, stroji za žetanje, (20-16) treslice itd. (20-14)

Vse najboljše izdelano po najnižji tovarniški ceni.

Jamstvo! Pripravno plačevanje! Cas poskušnje!

Zaloga kmetijskih in vinorejskih strojev

IG. HELLER, II, Dunaj, Praterstrasse 78.

Bogato ilustrovani 144 strani obsežajoči ceniki v nemškem, italijanskem in slovanskem jeziku se pošiljajo gratis in franko.

Zanesljivi zastopi se povsod osnujejo.

Priporočilo.

M. Borušak,

urar

v Zagorji

za Savo

se priporoča preč. duhovščini in cerkvenim predstojništvom za poprave vsake vrste in vseh delov

turnskih in cerkvenih ur.

Za dobro in trajno popravilo jamči za dobo štirih let. 165 (4-4)

Priporočilo.

Priporočilo!

Podpisani se priporoča velečastiti duhovščini za izdelovanje **duhovniških sukenj, talarjev, burnusov** itd.

Tudi imam vedno najboljše inozemsko sukno, tosking, lasting itd. v zalogi ter zagotavljam točno in solidno delo, po mogoče nizkih cenah. Spoštovanjem

F. Casermann,
4 Šelenburgove ulice 4
Ljubljana.

(6-5) Št. 161.

(16) (3)

Največji izbor.

Skrbno izdelovanje

Preobleke. Popravila.

L. Mikusch,
tovarna dežnikov,
Ljubljana, Mestni trg 15.

Najnižje cene.

Barthel-ov izvirlni

(16-15)

carbolineum

najboljši, najcenejši lesni namaz.
Njegove kakovosti nebene druge sredstvo ne prekesi.
5 kg. poštni zavitek gl.d. 1'50., 100 kg. gl.d. 16' -
loko Dunaj.

Semensko lužilo,

varstvo zoper pšenični palež.

1 zavitek na 100 litrov 15 kr. — Če se več vzame, ceneje.

Mast za ohranitev usnja

naredi usnje močno in trajno, varuje pred močo in mrazom.

C. kr. patentovana

mast za kopita

obvaruje kopita raznih bolezni.

1 kg. ploščinska pušice 80 kr., 5 kg. poštni zavitek
gl.d. 2'50, 100 kg gl.d. 40' - loko Dunaj.

MIHAEL BARTHEL & Co.

Dunaj, X., Keplergasse 20.

(Ustanovljeno 1781.)

(12)

Zalogo imata

brata Eberl-a v Ljubljani.

Dopisuje se slovenski.

Obrabljene pismene marke kupuje vsak čas

G. Zechmayer, Nürnberg.

Obrazci zastoj. (20-15)

Robi za na glavo, svilnati in volneni, v najrazličnejših bojah, platno, kotonina, hlačevina, volneno blago (12)
lepo, močno, dvojne širokosti, meter po 50 kr in više.

Fr. Petrič,

trgovina z manufakturnim in kramarskim blagom v Ljubljani, Špitalske ulice 6

priporoča svojo največjo zalogo in najraznovrstnejšo izbero modnega in kramarskega blaga, sukna za moške in ženske obleke.

Domača trgovina!
Polag Lingarjevih ulic.

Najnižje cene!
Genki in vzorec franco!